

Vergaderjaar 2010–2011

31 371

Kredietcrisis

Nr. 366

**BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN,
LANDBOUW EN INNOVATIE**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 29 augustus 2011

Uw Kamer is toegezegd periodiek een rapportage te ontvangen over de benutting van het financieringsinstrumentarium van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I). Hierbij stuur ik u de cijfers over het eerste halfjaar van 2011.

Zoals in de laatste rapportage van 2010 aan uw Kamer gemeld¹, heb ik de rapportagefrequentie met ingang van 2011 teruggebracht van één keer per kwartaal naar één keer per half jaar, in lijn met het kabinetsvoornemen de hoeveelheid kamerbrieven waar mogelijk te verminderen. Na de financieringsmonitor in het kader van het rapport De Swaan² zult u begin volgend jaar ook weer een financieringsmonitor MKB en een financieringsmonitor Grote bedrijven ontvangen.

Overzicht benutting financieringsinstrumentarium

De belangrijkste financieringsinstrumenten van EL&I zijn de Borgstelling MKB-kredieten (BMKB) voor het midden- en kleinbedrijf en de Garantie Ondernemingsfinanciering (GO) voor grotere bedrijven.

Borgstelling MKB-kredieten

Het gebruik van de BMKB blijft onverminderd hoog. De stijgende lijn van vorig jaar – toen de benutting uitkwam op een record – is in het eerste halfjaar doorgezet. Ultimo juni 2011 is van het gepubliceerde jaarbudget € 478 miljoen benut. Dat is 46 procent meer dan een jaar eerder. In totaal zijn per 30 juni 2011 2234 borgstellingskredieten verleend.

Het grote gebruik van de BMKB betekent dat het gepubliceerde budget naar verwachting na de zomer zal zijn uitgeput. Zoals bij het aanbieden van de evaluatie van de BMKB reeds aan uw Kamer gemeld², is inmiddels een aanvraag gedaan bij het Europees Investeringsfonds (EIF) om een verruiming van het budget mogelijk te maken. Aangezien de besluit-

¹ Kamerstuk 31 371 nr. 359.

² Bijlage bij Kamerstuk 31 311 nr. 82.

vorming over de aanvraag door het EIF te laat komt als oplossing voor de uitputting van het huidige jaarbudget, heb ik besloten het BMKB-budget voor 2011 – vooruitlopend op honorering door het EIF – te verhogen tot € 1 miljard. Het nieuwe budget zal begin september in de Staatscourant worden gepubliceerd. Een bijdrage van het EIF kan gebruikt worden om het BMKB-budget ook de komende jaren te verhogen, afhankelijk van de behoefte aan borgstellingskredieten.

Benutting BMKB

cumulatieve bedragen per half jaar	2008	2009 t/m 30/6	2009	2010 t/m 30/6	2010	2011 t/m 30/6
Gepubliceerd budget, in mln €	730	745	745	765	805	765
Benutting, in mln €	601	232	556	328	742	478
Totaal aantal	2 915	1 034	2 442	1 657	3 701	2 234
Verruimingen ¹ , in mln €	11	67	175	90	348	236
Verruimingen, aantallen	39	230	534	314	1 917	1 206
Nog besteedbaar t.o.v. budget, in mln €						287

¹ Dit betreft de verruimingen in de regeling in 2008 en 2010 in het kader van de crisisbestrijding

Garantie Ondernemingsfinanciering

Het gebruik van de GO is in het eerste half jaar van 2011 iets afgenomen ten opzichte van de eerste zes maanden van vorig jaar. Dit hangt samen met het feit dat banken de kredietverlening aan het grotere mkb en kleinere grootbedrijf in 2011 weer meer op eigen kracht doen zonder gebruik te maken van de GO.

De omvang van de fiatteringen dit jaar, en de huidige onzekerheid op de financiële markten als gevolg van de schulden crisis, maken echter dat de GO nog nodig is. Ik zal daarom de GO na dit jaar met vooralsnog een jaar verlengen. In de Bedrijfslevenbrief, die u rond Prinsjesdag toekomt, zal ik aangeven hoe ik de GO in 2012 wil inzetten.

Garantie Ondernemingsfinanciering (GO)

cumulatieve bedragen per jaar	2009 t/m 30/6	2009	2010 t/m 30/6	2010	2011 t/m 30/6
Gepubliceerd budget, in mln €		1 500			1 259
Fiatteringen, actueel na annulering/terugname in mln € ¹	25,9	197	358,4	567,4	177,8
Verstekte garanties in mln €	1,0	58	181,2	413,3	193,5

¹ De overheid staat garant voor 50%, dus de leningsbedragen zijn het dubbele hiervan.

Overige instrumenten

In bijlage 1¹ zijn de benuttingscijfers opgenomen van de kleinere bedrijfsfinancieringsinstrumenten: de Groeifaciliteit, de SEED-faciliteit, de Faciliteit Opkomende Markten (FOM), de Microkredieten en Garantstelling Landbouw, Garantstelling Landbouw Plus, en de Garantstelling Werkka-

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

pitaal. Voorts zijn meegenomen de instrumenten die aan bedrijfsfinanciering verwant zijn (Exportkredietverzekering en Innovatiekredieten).

De benutting van de Groeifaciliteit kwam in het eerste half jaar van 2011 uit op € 5,9 mln. Het gebruik valt daarmee lager uit dan verwacht. Onderzocht wordt wat hiervoor de redenen zijn en hoe in het licht van de veranderende verhoudingen op de kapitaalmarkt de regeling kan worden aangepast om de effectiviteit te vergroten. Daarom zal de evaluatie van de regeling, die voorzien was voor 2012, reeds dit jaar worden gestart.

Voor het innovatiekrediet is in het eerste half jaar een bedrag toegekend van € 14,4 mln. Daarmee loopt het gebruik iets achter bij de prognose. De verwachting is echter dat het budget dit jaar volledig wordt benut. Het verplichtingenbudget voor 2011 is € 47,5 mln.

Van de SEED-faciliteit maakten ultimo juni 2011 36 fondsen gebruik. Zij deden in het eerste half jaar 14 participaties, die gezamenlijk optellen tot een investeringsbedrag van € 5,1 miljoen. De verwachting is dat de streefwaarde van 30 participaties dit jaar gehaald wordt. Het totale aantal investeringen staat nu op 144.

Garantstelling Landbouw

De stijgende lijn bij de deelname aan de Garantstelling Landbouw, zoals deze in 2010 is ingezet, zet zich voort. Op dit moment is de helft van het beschikbare garantiebudget benut. De investeringsbereidheid in de land- en tuinbouw als geheel is weer verder toegenomen.

Garantstelling Landbouw Plus

De benutting van de Garantstelling Landbouw Plus is in de eerste helft van 2011 al hoger dan de benutting van deze module over geheel 2010. Toch blijft de benutting, naar verwachting, achter bij de Garantstelling Landbouw. Hiervoor zijn verschillende oorzaken. Ten eerste de reeds genoemde verscherpte eisen voor de Groen Labelkas, ten tweede de lage prijzen in de varkenshouderij en ten derde de onzekerheid omtrent de afloop van de melkquota. Ten slotte zal de EHEC-crisis van invloed zijn op de investeringsbereidheid van tuinders.

Garantstelling Werkkapitaal

De Garantstelling Werkkapitaal is een tijdelijke regeling voor de land- en tuinbouw die in het verlengde van de kredietcrisis is geïntroduceerd. Deze regeling liep af op 31 december 2010. Op verzoek van de sector is er een staatssteunmelding gedaan ten behoeve van verlenging van deze regeling. EL&I heeft in reactie hierop toestemming gekregen de regeling tot 31 maart 2011 te verlengen. Gedurende deze verlengingsperiode is er slechts zeer beperkt gebruik gemaakt van de regeling.

De minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,
M. J. M. Verhagen